

Βρίσκεστε στο: [ΑΡΧΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ](#) > [ΑΠΟΨΕΙΣ](#) > "Arranged by date", μια κριτική ματιά στο σόλο της Λενιώς Κακλέα

24 Ιουλίου 2013 ΓΝΩΜΗ

"Arranged by date", μια κριτική ματιά στο σόλο της Λενιώς Κακλέα

Η χορογράφος και χορεύτρια **Λενιώ Κακλέα** αρέσκεται στους σκηνικούς πειραματισμούς. Στη δεύτερη μόλις εμφάνισή της στο Φεστιβάλ Αθηνών, παρουσίασε το arranged by date – ένα αινιγματικό σόλο που καταπιάνεται με τις λειτουργίες της μνήμης, την επιλεκτική δυνατότητα ανάκλησης ενός καθημερινού

συμβάντος και τη διαδικασία πρόσβασης στις αναρίθμητες πληροφορίες που εσωτερικεύει ο νους την εποχή του αυτοματισμού και της τεχνολογικοποίησης.

Η εισαγωγή του κομματιού είναι στο σκοτάδι – μια «τεχνική» που μεγιστοποιεί την προσοχή του θεατή και παρατείνει το αίσθημα της αναμονής πριν την «έναρξη» της παράστασης. Αφού ανοίξουν τα φώτα, η αφηγηματική δράση ξεκινά με τη φράση «ξέχασα να σας πω», υποδηλώνοντας πώς ό,τι πρόκειται να ακολουθήσει, είναι απλώς η αναδημιουργία ενός γεγονότος στη σκηνή, ή μάλλον μια νέα εικόνα του, ανταποκρινόμενη στα σκηνικά δεδομένα. Η «αφηγήτρια» Λενιώ, με αφορμή την απώλεια του κωδικού πρόσβασης στην κάρτα της, ξαναπιάνει το νήμα του αναπάντεχου αυτού συμβάντος επιχειρώντας να βρει την αρχή (του), να προσδιορίσει δηλαδή τον Κώδικα, ή αλλιώς εκείνη την ενοποιό εσωτερική συνθήκη που καθιστά εφικτή την ανάμνηση. Ό,τι εξιστορεί η χορογράφος δεν αναπλάθεται με όρους αφηγηματικούς• διερωτάται περισσότερο για τον τρόπο που δομείται η ίδια η αφήγηση και πώς ένα συμβάν είναι δυνατόν να γεννοβολά νέες παραστάσεις, αδέσμευτες από τα αρχικά δεδομένα.

Αυτή η «απόκλιση» τής επιτρέπει να εισάγει κινητικά μοτίβα εμπνευσμένα από μια μήτρα συμβόλων (ένα χαρτί στο οποίο είχε κάποτε σχεδιάσει περίεργα ιδεογράμματα) αλλά και να πειραματιστεί με τις λέξεις και το παιχνίδι της συνήχησης: της αυτόματης δηλαδή ανάκλησης των λέξεων είτε ως απλά φωνήματα που συγγενεύουν μεταξύ τους (βλ. lost-locked-lock-clock), είτε ως υλικό ίχνος για τον εντοπισμό της πληροφορίας που εσωτερικεύτηκε («ο κωδικός δεν λέγεται, πληκτρολογείται»). Αυτή η επινοημένη φόρμα αφήγησης δεν αποκαλύπτει τόσο τη σύνδεση/συνδεσιμότητα των γεγονότων μεταξύ τους, αλλά τον ίδιο τον «αφηγηματικό» μας εαυτό: ενθυμούμενοι διαρκώς ταξινομούμε τα εσωτερικά μας αρχεία, κρατάμε σημειώσεις στο μυαλό μας, συγκολλούμε θραύσματα που συνθέτουν το ίδιο το αποθεματικό της ζωής. Κατά τον Ντελέζ, στις κοινωνίες του ελέγχου, το ουσιώδες δεν είναι πια ούτε μια υπογραφή ούτε ένας αριθμός, αλλά ένα ψηφίο: το ψηφίο είναι ένα *mot de passe* [λέξη-κλειδί με την έννοια του password, του κωδικού πρόσβασης]. Ο ψηφιακός εαυτός (περι)ορίζεται και περιέχεται στις λεγόμενες «τράπεζες δεδομένων» (μτφρ του αγγλικού όρου data bank), εξ ου και η παρότρυνση της χορογράφου: «το να ξεχνάς μπορεί να είναι μια μορφή επανάκτησης του χώρου». Με άλλα λόγια, η απώλεια του pin της κάρτας, συμβολίζει εκείνο το τυφλό σημείο όπου η ίδια, ενώ παρατηρεί, παραμένει απαρατήρητη, παγώνει την κίνηση για να εστιάσει σε πτυχές του εαυτού της κρυμμένες σε αυτοματικούς μηχανισμούς.

Μπορούμε εν μέρει να πούμε πώς όλη αυτή η ανάκατη παράταξη των δεδομένων είναι ένα τέχνασμα της φαντασίας• γονιμοποιείται έτσι το υλικό με τα οποίο τροφοδοτείται στη συνέχεια κάθε ιστορία. Για παράδειγμα, η αναφορά στα πουλιά, ως αρχετυπικό σύμβολο, μόνο αυθαίρετα μπορεί να εκληφθεί από το θεατή: είναι ένας παράδρομος, μια φευγαλέα παράσταση που είτε αποκωδικοποιείται αυτοστιγμεί, είτε προσφέρεται ως ακαριαίος μυστικισμός, σαν να ζούσαμε ψευδαισθησιακά μια παρελθούσα εμπειρία. Ωστόσο, η όποια πλασματικότητα στην «εικόνα» αυτή είναι συναφής με τη φύση της ανάμνησης, με τις συνθετικές δηλαδή εντυπώσεις που φέρει και προσφέρει ασυνείδητα η ίδια η χορογράφος. Η φαντασία, όπως ακριβώς και η σελίδα με τα ιδεογράμματα, παρεμβαίνει στην εξέλιξη της ιστορίας και αντιστέκεται στην ανάγκη μας να ερμηνεύσουμε εγκεφαλικά το «γιατί» του αρχικού συμβάντος. Freed from desire, mind and senses purified – λέει το τραγούδι που ακούγεται ψιθυριστά στην παράσταση, σαν να μας προτρέπει να αφεθούμε στα παιχνίδια της μνήμης, να εκτεθούμε σε καταστάσεις που μέχρι τώρα, εξαιτίας του αυτοματισμού τους, περνούσαν απαρατήρητες.

Ωστόσο, η ελλειπτικότητα κάποιων «αναμνήσεων» δεν μας επιτρέπει πάντα να παρακολουθούμε με σαφήνεια τη σκέψη, τις εκφράσεις και τις κινήσεις της χορογράφου. Στην ιδέα ότι η φαντασία κάνοντας άλματα μπορεί να υπερκαλύπτει τα κενά της σκέψης, θα μπορούσαμε να αντιτάξουμε ότι η σκηνική παρουσία της Λενιώς Κακλέα μοιάζει να μοιράζεται συνέχεια ανάμεσα σ' έναν διάλογο με τους θεατές και έναν εσωτερικό μονόλογο. Ο θεατής όμως δεν εγκαταλείπει ποτέ την προσπάθεια να νοηματοδοτήσει τις εικόνες, όσο αποσπασματικές ή απόμακρες και αν είναι. Περιμένει ίσως κανείς ότι στο τέλος θα υπάρξει μια σύνθεση των αποσπασμάτων, όχι καταργώντας το διφορούμενο ή προτείνοντας κάποιο συμπέρασμα επί όσων έχουν προηγηθεί, αλλά ορίζοντας εκείνο το σημείο επαφής με το θεατή, όπου το προσωπικό βίωμα καθίσταται συλλογικό. Αυτή η «μεγέθυνση» χρειάζεται έναν ισχυρό συμβολισμό και όχι μια «ρεαλιστική απεικόνιση» – όπως η πολυπροσωπία που εισάγει στο τέλος του έργου η χορογράφος. Τα πρόσωπα οφείλουν να γίνουν αυτές οι άηχες παρουσίες που θα διαρρήξουν την\ σχέση ανάμεσα στο χρόνο και την εικόνα, ως άλλες ιδεογραφικές φιγούρες του συλλογικού ασυνείδητου. Ίσως πάλι, αυτή η διαφορά ιδιωτικού και συλλογικού, να είναι μια απόσταση που δε διασχίζεται, εξ ου και η ανάγκη να διαμεσολαβεί η τέχνη ως ιδανικός καταλύτης για τη μετάβαση στην ουτοπία.

Τάσος ΚΟΥΚΟΥΤΑΣ

- Εκτύπωσε αυτή τη σελίδα
- Send with e-mail
- Google